

Raisio (Mahittula)Tuomala

Rautakautisen kalmiston tarkastus 1971

Anna-Liisa Hirviluoto

(Koonnut Katja Vuoristo 2010)

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot	2
Tarkastuskertomus 1971	3
Mustavalkonegatiiviluettelo.....	6

Arkisto- ja rekisteritiedot

Anna-Liisa Hirviluoto tarkasti vuonna 1971 Raision Mahittulassa alueen, jonne suunniteltiin eritasoliittymää. Paikalta löytyi polttokenttäkalmisto. Hirviluoto kirjoitti tarkastuksesta lyhyen kertomuksen ja luetteloï löydöt, mutta kohteesta otetut mustavalkonegatiivit jäivät luetteloimatta ja raportti toimittamatta arkistoon.

Tarkastuskertomus ja siihen liittyvät negatiivit on koottu yhteen vuonna 2010, kokoojana on ollut Katja Vuoristo. Raporttiin on lisätty kohteen arkisto- ja rekisteritiedot sekä sisällys- ja kuvaluettelot. Arkisto- ja rekisteritietoihin on lisätty myös muut kohteeseen liittyvät tutkimukset.

Helsingissä 21.10.2010

Katja Vuoristo, FM

Kohteen tiedot

Kohde: Raisio (Mahittula) Tuomala

Tutkimus: Rautakautisen polttokenttäkalmiston tarkastus ja koekuopitus

Toteuttaja: Museoviraston arkeologian osasto

Tarkastus: Anna-Liisa Hirviluoto 9.6.1971

Tarkastuskertomus: Anna-Liisa Hirviluoto 1971 (koonnut Katja Vuoristo 2010), Museoviraston arkeologian osaston arkisto

Peruskartta: 104309 Turku

Koordinaatit: pkoo: 6718440, ikoo: 3235246, Z/m.mpy alin: 17,00, ylin: 19,00

Kuvat: mustavalkonegatiivit F146368:1-3

Kaivauslöydöt: KM 18392

Kohteen muut tutkimukset:

1972 Matti Bergström, kaivaus	} raportti puuttuu
1973 Matti Bergström, kaivaus	
1975 Matti Bergström, kaivaus	
1977 Heljä Brusila, inventointi	
2005 Esa Laukkanen, inventointi	

Muut löydöt:

KM 19000, vuosien 1972-73, 1975 asuinpaikka- ja kalmistolöytöjä

Tiivistelmä: Tuomalan (aikaisemmin käytetty nimeä Mahittula) polttokenttä- ja ruumiskalmisto sijaitsee Turku-Rauma-tien ja Turun ohikulkutien risteyksestä 200 m itään vanhan ohikulkutien halkaisemalla kalliopohjaisella mäennyppylällä. Kohde löytyi vuoden 1971 tarkastuksen yhteydessä. Mäennyppylän pohjois- ja eteläpuolisilta tutkittiin vuosina 1972-73 ja 1975 laaja-alainen polttokenttäkalmisto sekä ruumishautoja.

Turun ohikulkutien eteläpuoliselle kalliolle kunnostettiin siellä sijainnut kivilatomus, 6 x 8 m:n kokoinen kivikehä. Kalmiston läheisyydestä löydettiin myös rakennuksen jäännös. Latomus sekä alueen länsireunalta, jyrkästi lounaaseen viettävästä kalliorinteestä löydetyt 30-40 uhrikuoppaa ovat vielä jäljellä.

Kalmiston pohjoisosasta löytyi mm. naisen hauta, johon vainaja oli haudattu polttamatta, ilmeisesti puuarkussa. Haudassa oli mukana sirppi ja hopeinen lierihattua muistuttavan filigraanisolki johon oli istutettu vuorikristalli ja neljä lasihelmeä. Kalmiston eteläosasta löytyi mm. 700-luvun soturin aseistus ja viitteitä siitä, että vainaja olisi haudattu veneessään. Ruumishautauksia kalmistossa oli yhteensä 25.

VIIKINKIAIKAISEN POLTTOKENTTÄKALMISTON TARKASTUS 9.6.1971

Kunta: Raisio
Kylä: Mahittula
Tila: Tuomola, RN:o 9:19, omist. Helmi Mäentaka
Iso-Kummala, RN:o omist. Eeva Maija
Vuorela

Peruskartta 1043 TURKU, x = 6709 45, y = 564 96

Paikallisnimi: Tuomala

toistaiseksi löytöpaikalla ei ole erikoisnimeä, koska alueelle tullaan rakentamaan eritasoristeys, sitä on tähän asti kutsuttu Raision eritasoristeuksen kalmistoksi.

Paikalta saadut löydöt:

luetteloitu päänumerolla KM 18392

Kartta- ja valokuva-liitteet:

karttaliite 1:2000 sekä yksi valokuva-liite, jonka filmit on lueteltu: #146368:1-3

Aikaisemmat tutkimukset:

paikalta ei ole entuudestaan löytöhavaintoja. Todettakoon, että Mahittulan Tuomolan talon maalta on löydetty vuonna 1836 hopea-aarre, johon kuuluu mm. 618 hopearahaa, KM 16. Löytöpaikan sijaintia ei tunneta tarkemmin.

Maastossa tehdyt havainnot:

tarkastaessani 9.-10.6.1971 Raision keskustan yleisten teiden järjestelysuunnitelmaa löysin nykyisen ohikulkutien varrelta eritasoristeukseksi suunnitellulta alueelta polttokenttäkalmiston.

Kalmisto sijaitsee n. 600 m pohjoiskoilliseen Raision vanhasta kirkosta, 200 m länteen Raisionjoesta, 200 m koilliseen Turun ohikulkutien ja Turku-Rauma maantien risteyksestä. Maasto on kalliopohjaista mäkeä, jonka rinteillä on hiekan- ja mullansekainen maakerros. Raision ohikulkutie

kulkee tämän mäen läpi ja halkaisee sen kahteen osaan. Mäessä ei ollut maan päällisiä, kalmistoon liittyviä rakennelmia.

Aloitin koekaivaukset ohikulkutien pohjoisenpuoleisesta osasta. Tämä alue kuuluu Tuomolan taloon. Ensimmäisen koekuopan tein tienreunasta 4 m pohjoiseen. Heti turpeen alta tuli esiin vahvaa palomaata sekä pronssivartaan palanen, jonka poikkileikkaus on -muotoinen, pronssispiraali, helmen katkelma, keramiikkaa sekä palanutta luuta. Löydökset olivat jokseenkin turpeen alla nokimaassa ja vahvasti palaneen kiveyksen seassa. Löytöpaikka sijaitsee kallion syvennyksessä, jonka laajuus on 6 x 8 m. Tämän lisäksi tien pohjoispuolella saattaa kalmistoa paikka paikoin olla löytökohdan pohjois- ja länsipuolella joskin maasto on jokseenkin rikottua. Tätä olettamusta tukee edellä mainitun löytökohdan länsipuolelta, tien leikkauksesta löytämäni keramiikan palanen. Tällä kohdalla kallion notkelmaan kasaantuneen maakerrostuman laajuus on 3 x 3 m.

Maantien eteläpuolella oleva alue kuuluu Iso-Kummalan maihin. Ensimmäinen koekuoppa (nro 1) tehtiin mäen länsi-lounaisrinteeseen, 11,70 m mäen pohjoispuolella olevasta leikkauksesta etelään. Koekuopasta tuli esiin erittäin vahva kiveys, nokimaata, keramiikkaa sekä luuta. Löydöt tulivat n. 15 cm:n syvyydestä. Kiveyksen pohjaa en yrittänytkään selvittää, koska rakenne oli niin tiivis. Toisen koekuopan (nro 2) tein mäen laelle (koillisreunaan) 6,50 m tien leikkauksesta etelään. Kuopasta nro 2 löytyi vahvalti mustaa maata, kiveystä ja keramiikkaa. Kuoppaa kaivettiin n. 30-40 cm:n syvyyteen, mutta pohjaa ei tavoitettu. Ohitustien eteläpuolella olevan alueen laajuus on n. 16 x 16 m ristiinsä. Koska suoritin yksin mittauksen, tulos saattaa olla jossain määrin virheellinen. Näiden lisäksi kalmistoa saattaa olla eteläisestä alueesta kaakkoon sijaitsevan suulin ympäristössä sekä löytöpaikkoja saartavilla peltoalueilla.

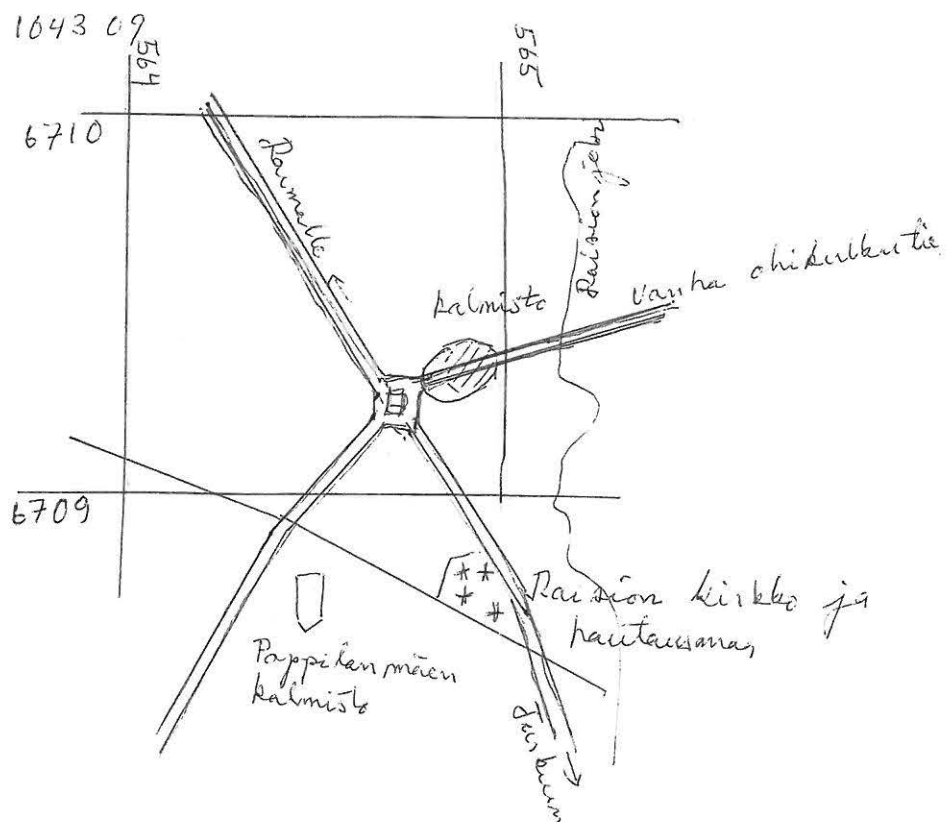
Kalmisto on osaksi tuhoutunut ohitustien rakennusvaiheessa.

TVL:n Turun piiriltä saamani tietojen mukaan tien suunnittelu on liittynyt Raumentien suunnitelmaan 1950-luvun puolivälissä. Rakentaminen on todennäköisesti toteutettu 1959-1960. Haastattelin tienrakennusta johtanutta rakennusmestaria, mutta hän ei muista paikalta mitään löydetyn.

Kalmisto tulee jäämään Raision eritasoristeyksen ramppien alle. Koska se on jo osittain tuhoutunut, se päätettiin tutkia museoviraston toimesta ja TVL:n rahoituksen turvin.

Helsingissä 5.5.1972

Anna-Liisa Hirviluoto
Anna-Liisa Hirviluoto

Mustavalkonegatiiviluettelo

Kuvan numero	Aihe	Kuvaaja
F146368:1	Raision eritasoristeyksen kohdalle jäävä kalmistoalue.	Anna-Liisa Hirviluoto
F146368:2	Raision eritasoristeyksen kohdalle jäävä kalmistoalue.	Anna-Liisa Hirviluoto
F146368:3	Raision eritasoristeyksen kohdalle jäävä kalmistoalue.	Anna-Liisa Hirviluoto